

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sivečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravni štvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravni štvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Cesar na Ogerskem.

Presvetli cesar se mudi sedaj zopet na Ogerskem in sicer pri vojaških vajah v Kiseku, kjer se je okrog njega zbralo mnogo odličnih gostov. Po stari, za take prilike veljavni navadi prihitele so iz vse okolice številne deputacije, da izrazijo cesarju in kralju zvestobo in udanost prebivalstva. V svojih zahvalah na ogovore posamičnih voditeljev deputacij dotaknil se je cesar kakor že prej v Jaroslavu in potem v Borossebesu tudi tukaj aktualnih političnih vprašanj in sicer samo lahno ali vender vidno označil svoje stališče. Zlasti dva govora cesarjeva se nam vidita toli pomembna, da ju navedemo doslovno, predno skušamo razkriti njiju pomen.

Na govor škofa Zalke kot voditelja deputacije katoliške duhovščine rekel je cesar:

„Z veseljem sem vzprejel to deputacijo madjarske katoliške duhovščine in izrekam vam svojo zahvalo za prihod in za zagotovilo zvestobe in udanosti. Poznam vedno dokazana čutila katoliške duhovščine in upam, da bo ona tudi sedaj drage volje pomagala doseči smoter, da se varujejo dostojanstvo države in cerkve ne oškodijo javni interesi in se ohrani toli potrebni verski mir. Zaupajmo v Boga in nebesa bodo blagoslovila naša na občo blaginjo mereča prizadevanja.“

Na govor velikega župana Kalmana Rada, kateri je o navzočnosti ministra notranjih del Hieronimija predstavil cesarju deputacijo županstev, rekel je cesar:

„Z odkritim zadoščenjem in hvaležno vzprejel sem izjavo udanosti tolikih županstev. Bodite preverjeni, da s tako veliko radostjo, kakor opazujem izraze zveste udanosti napram prestolu in moji osebi, s tako veliko iskrenostjo želim razvoj in napredek duševnega in materialnega blagostanja dežele. Županstva imajo mimo administrativne uprave delovati z drugimi faktorji tudi na to, da varujejo prebivalstvo upliva zapeljivih gesel in neplodnih obljub ter negujejo mirno porazum-

ljenje in koristno delovanje. Široko polje za taka prizadevanja je prav tista podlaga ljubljenege mojega ogerskega kraljestva, katero je zadnja desetletja tako lepo razcvetelo, ki je bila ustanovljena po bilateralni pogodbi. Če bi se ta podlaga količkaj podkopala, oškodovalo bi to vero v obstoječe zakonite razmere in prave interese dežele kakor cele monarhije ter bi moralo zadeti ob moje iz vladarskih mojih dolžnostij izviraajoče nasprotstvo. Računam na vaše sodelovanje v tem oziru, kakor morete tudi vi pri tem prizadevanju računati na mojo dobrohotno podporo in na mojo cesarsko milost.“

Ta dva govora imata nabrušeno dasi v blagohotno obliko zavito ost ter sta zategadelj obudila precejšnjo pozornost v političnih krogih. Prvi govor je očitno v zvezi s cerkvenopolitičnimi načrti madjarske vlade. Nimamo namena pretresati, ali so cerkvenopolitične reforme sploh potrebne in kakšne bi zamogle zagotoviti verski mir, konstatujemo samo, da se je madjarska vlada lotila tega vprašanja in zadela ravno okoli Kiseka na največji odpor. Prav tod se je začelo tisto veliko gibanje katoliško mislečih aristokratov, katerim se je pridružila tudi duhovščina in velik del vernikov, iz katerega se je rodil konflikt, ki je napotil vlado, da je začela premišljati o cerkvenopolitičnih reformah. Ta podkopani terča je prava zibel sedanjemu cerkvenopolitičnemu prepiru in tu je cesar izustil sodbo, katera je značilna za njegovo stališče v tej stvari. Doslej se je splošno mislilo, da je cesar odločen nasprotnik vsem cerkvenopolitičnim naklepom madjarske vlade, katerih konečni cilj je popolna ločitev cerkve in države. Iz njegovega govora v Kiseku pa je vidno, da temu ni tako. Tudi cesar je osvedočen, da ima vlada pravico in dolžnost urediti razmerje mej državljanii raznih veroizpovedanj in da pri tem ne more ostati na izključnem stališču katoliške ali kake druge cerkve, da so torej nekatere cerkvenopolitične reforme opravilne in potrebne. To je načeloma važno in svedoči, da sme sedanja vlada računati pri svojih načrtih na podporo krone. Meje, do katere hoče

krone omogočiti te reforme, ni cesar v svojem govoru označil, poudarjal je le ozire na dostojanstvo države in cerkve in to kaže jasno, da na drugo stran krona ni naklonjena celemu načrtu madjarske vlade, zlasti ne tistim delom, katere je smeti zmatrati za začetek popolni ločitvi države in cerkve, n. pr. civilnemu zakonu itd. — Po naši sodbi postavil se je cesar ravno v sredo mej vlado in katoliško cerkev in bo podpiral in potrdil le tiste cerkvenopolitične reforme, katere se mu vidijo neobhodno potrebne, da pa se bode uprl vsem drugim naklepom tako z jedne kakor z druge strani, če bi bili nevarni bodi dostojanstvu države ali pa dostojanstvu cerkve.

V odgovoru na pozdrav deputacije raznih županstev zavrnil je cesar državnopravna prizadevanja tistih strank, katere so postavile v svoj program ali popolno neodvisnost Ogerske ali pa kolikor mogoče veliko razširjenje pogodbe iz leta 1867. V Kiseku in okolici imajo tisti madjarski šovinisti, ki zahtevajo personalno unijo z našo državno polovico, največ zaslonbe in zato je cesar prav tukaj izrekel svoje mnenje o njih načrtih in namenih. Da je cesar to zavrnil, kar zahtevajo te stranke, je samo naravno, važno pa je zategadelj, ker je s cesarjevimi besedami obsojen tudi grof Apponyi, ki stoji na čelu narodne neodvisne stranke in ki se je doslej splošno zmatral kot bodoči ministerski predsednik.

To je torej pomen cesarjevih govorov in če smo ju prav tolmačili, smemo reči, da sta sedanjo madjarsko vlado izdatno podprla in utrdila, da torej ni osnovano, kar se je zadnje mesece tolikrat čitalo, namreč da je cesar odločen nasprotnik madjarskega kabineta.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani, 19. septembra.

Izjemno stanje v Pragi.

Včerajšnja „Montagsrevue“ prinaša daljši komentar k vladni naredbi o izjemnem stanju. List

LISTEK.

Beligrad.

(Konec.)

Kar se pa poslopij tiče, reči moram, da bi lahko stala v vsakem večjem zahodnoevropskem mestu. Nekatere zgradbe so celo krasne, na primer narodna banka; a druge se odlikujejo po svoji razprostranosti, n. pr. velika škola. Kraljeva palača ima do zdaj le jedno in monumentalno krilo, a drugo je še ostalo pri starem, dokler se ne dozida vse po novem načrtu. Tudi za narodno skupščino, za vseučilišče, muzeje itd. izdelani so novi načrti in izvestno ne preide dolgo časa, da bodo zgotovljene tudi te monumentalne zgradbe. V Dušanovi ulici stoji lično poslopje društva sv. Save, ki ima jednake namene, kakor naša družba sv. Mohorja. Tudi lepih privatnih poslopij je prav mnogo v Belemgradu, na primer Slavija (češkega društva), hiša bivšega regenta Ristića, trgovca Hirša itd.

Beligrad sicer ni posebno veliko mesto in gledé na njegovo razprostranjenost šteje primeroma malo prebivalcev (po zadnji štetvi okoli 55.000); ali po svojih javnih napravah prištevati se mora modernim prestolnicam. Poleg lepih ulic in zgradb omeniti je v prvi vrsti še tramvaj, ki vozi po vseh živahnih ulicah, zlasti pa električno razsvetljavo,

katero so letos vpeljali, in ki bi delala mestu veliko čast, ko bi ne bite napeljana električne žice po debelih, popolnoma prepreženih in zamreženih kolih, katere ljudstvo „vešala“ (vislice) imenuje, mesto da bi bili to neestetično kaženje ulic pod zemljo skrili. Obe tu imenovani napravi nadzoruje kot občinski organ naš slavnoznani rojak Miroslav Hubmajer, ki se je pred tremi leti zopet v Belemgradu naselil, torej mej tistim narodom, za katerega je že večkrat svoje življenje tvegjal proti „dednemu sovražniku krščanstva“.

Kakor lega, tako je tudi okolica Belgrajska prav krasna. Pred vsem moram tu omeniti znani Topčider, t. j. dolino, ki se razprostira na južni strani mesta tjedoli proti idilično ležečemu samostanu Rakovica. V tej dolini se nahaja privatno posestvo srbske kraljevske rodovine, prava uzorna kmetija, ki daje zlasti izvrstno sadje. Tu je tudi mala priprosta vila, v kateri je živel in umrl (1860) stari osloboditelj Srbije, kuez Miloš, ki je znan po svojem samovoljnem in celo tiranskem vladanju. V tej vili kažejo postelj in obleko Miloševo (celo čevlje, katere si je bil lastnoročno zakrpal), njegovo domačo kapelo in hleb, katerega je bil pod oknom skrnil pred svojim begom v Avstrijo (l. 1839) in ga zopet našel pri svojem povratku l. 1859. Topčider je znan tudi po žalostnem dogodku 10. junija 1868, ko so bili Karagjorgjevičevi zarotniki umorili šeta-

jočega kneza Mihaela, v katerega so stavili napredujoči Srbi velike nade.

Beligrad ni samo politično, nego tudi duševno središče srbskega naroda. Tu se nahaja velika škola, dve gimnaziji (tretja se pripravlja), realka, učiteljske in višja dekliška šola, ki ima največje število učeče se mladine mej vsemi Belgrajskimi šolami. Velika škola obsega sedaj tri fakultete: modroslovni, juridični in tehnični; izdelan pa je že načrt, po katerem se spremeni v kratkem v pravo vseučilišče. Ta velika škola je pravo ognjišče vsega znanstvenega in leposlovnega delovanja v Srbiji, zlasti odkar je Novisad obmolknil. Na veliki školi predavajo možje, čijih imena so znana vsemu učnemu svetu, daleč čez tesne meje srbske kraljevine.

Izmej vseh znanostij goje sedaj v Belemgradu najbolj prirodne znanosti, zlasti geologijo, geodezijo in prirodopisje. In ne bom se motil, če trdim, da se mladi srbski učenjaki najbolj pečajo uprav z geologijo in rudarstvom, bodisi zaradi praktičnega pomena te znanosti, bodisi zaradi tega, ker je Srbija v geološkem obziru pravi mikrokosmos, v katerem so združene na malem prostoru najrazličnejše tvorbe. Glavna zasluga temu zanimanju gre g. Žujoviću, ki je potoval tudi po kranjskem Krasu ter napisal že premnogo del o geologiji Srbije, n. pr. „Osnovi za geologiju kraljevine Srbije“ in „Geologische Übersicht des K. Serbien“.

S. R.

Listnica uredništva.

Gosp. F. L. v Ljubljani: Vi se čudite, da naš list še ni prinesel nikakega poročila o sklepih in načrtih „Dramatičnega društva“ za letošnjo sezono, dočim drugi celó izvenljubljski slovenski in tudi neslovenski listi vedó o stvari že marsikaj zanimivega povedati. Po vsej pravici se čudite, z Vami pa tudi — mi! Že v lanskí sezoni naprosila nas je namreč intendancija, da naj se držimo gledé poročil o ukrenitvah „Dramatičnega društva“ strogo oficijelnih poročil, češ, da bo intendancija celo reklamo vzela v „lastno režijo“. Tega dogovora smo se mi vestno držali in zategadelj ostali smo sedaj — na cedilu. Iz drugih listov pa kot nekako „oficijelno glasilo“ „Dramatičnega društva“ tudi ne moremo pobirati tega, česar se intendanciji ne vidi potrebno poročati nam. Toliko v pojasnilo!

Spominjajte se dijaške in ljudske kuhinje pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm.
16. sept.	7. zjutraj	739.2 mm.	11.8° C	brezv.	megla	0.00 mm.
	2. popol.	735.9 mm.	22.8° C	sl. zah.	jasno	
	9. zvečer	735.3 mm.	18.2° C	sl. zah.	jasno	
17. sept.	7. zjutraj	732.7 mm.	12.6° C	brezv.	megla	14.10 mm.
	2. popol.	730.0 mm.	23.0° C	sl. jug.	d. jas.	
	9. zvečer	729.2 mm.	16.2° C	sl. jzh.	dežja.	

Srednja temperatura 17.6° in 17.3°, za 3.8° in 3.5° nad normalom.

Dunajska borza

dné 18 septembra t. l.

	včeraj	—	danes
Papirna renta	gld. 97.50	—	gld. 97.40
Srebrna renta	97.30	—	97.05
Zlata renta	119.50	—	119.85
4% kronska renta	96.70	—	96.80
Akcije narodne banke	98.2	—	98.1
Kreditne akcije	338.25	—	336
London	125.90	—	126.20
Napol.	9.99	—	10.1/2
C. kr. cekini	—	—	—
Nemške marke	61.80	—	62
Italijanske lire	44.60	—	—
Papirnatí rubelj	1.30	—	—

Trgovci

kateri se hočejo še o pravem času pod prav dobrimi pogoji etablirati, naj blagovoljijo povprašati pri upravnistvu tega lista. (950—1)

Notarski kandidat

išče službe z oktobrom.

Ponudbe upravnistvu „Slovenskega Naroda“. (949-1)

Dijake

vzprejme na hrano in stanovanje národna rodovina v Ljubljani.

Natančneje izvé se pri gospé Ani Železnikar, Marije Terezije cesta št. 1.

Gôsti učí

korenito na domu in zunaj doma

Fr. Hopf.

Več se izvé v trgovini z glasbíl in strunami v Šelenburgovih ulicah št. 1. (934-3)

Ženitna ponudba.

Gospod, ki je imel doslej v nekem velikem mestu tovarno z novejšimi izumi, se želi nastaniti v domovini. Ima 10.000—12.000 gld. premoženja, je prijetne vnanosti, čez 30 let star, inteligenten ter se želi tem ne več nenavadnim potom poročiti z naobraženo, brhko gospico ali mlado vdovo s premoženjem. — Resne, ne anonimne ponudbe, ako mogoče s fotografijo, naj se do 25. septembra t. l. pošljejo po pošti pod naslovom: „Slovenec št. 52 poste restante Trst“. (944—3)

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnic.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. junija 1893.

Nastopne omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so v srednjeevropskem času.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 05 minut po noči osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell am See, Inomost, Bregenz, Zürich, Genf, Pariz, Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Eger, Francove vare, Karlove vare, Prago, Draždane, Dunaj via Amstetten.

Ob 7. uri 06 minut zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell am See, Dunaj via Amstetten.

Ob 11. uri 50 minut dopoludne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj.

Ob 4. uri 20 minut popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Solnograd, Inomost, Linc, Ischl, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Eger, Francove vare, Karlove vare, Prago, Draždane, Dunaj via Amstetten.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Ob 5. uri 55 minut zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Draždan, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Egra, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Ischla, Gmunden, Ischla, Aussee, Pariza, Genfa, Zürich, Bregenza, Inomosta, Zella am See, Lend Gasteina, Ljubna, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Trbiža.

Ob 11. uri 27 minut dopoludne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Draždan, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Egra, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Inomosta, Linca, Ljubna, Celovca, Pontabla, Trbiža.

Ob 4. uri 53 minut popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla, Trbiža.

Ob 9. uri 27 minut zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiža.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.).

Ob 7. uri 18 minut zjutraj v Kamnik.

„ 2. „ 05 „ popoldne v Kamnik.

„ 6. „ 50 „ zvečer v Kamnik.

„ 10. „ 10 „ zvečer v Kamnik (ob nedeljah in praznikih).

Prihod v Ljubljano (drž. kol.).

Ob 6. uri 51 minut zjutraj iz Kamnika.

„ 11. „ 15 „ dopoludne iz Kamnika.

„ 6. „ 20 „ zvečer iz Kamnika.

„ 9. „ 55 „ zvečer iz Kamnika (ob nedeljah in praznikih).

Srednje-evropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej. (12—201)

K št. 6793.

Aviso.

(906—2)

Obpravnave o pismenih ponudbah zaradi

zakupnega oddajanja kruha in ovsá

v nastopne postaje za čas od 1. januarja 1894 do 31. decembra 1894 vršile se bodo v uradnih prostorih preskrbovalnih skladišč, in sicer:

v Gorici dné 25. septembra 1893

„ Ljubljani „ 1. oktobra „

„ Celovci „ 6. „ „

„ Mariboru „ 9. „ „

„ Gradci „ 11. „ „

Natančnejši pogoji in ponudbeni obrazec razvideti je iz razglasa, objavljenega v „Slov. Naroda“ št. 201 z dné 2. septembra t. l.

C. in kr. intendancija 3. voja.

Knjigarna KLEINMAYR & BAMBERG

v Ljubljani

Kongresni trg št. 2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh v tukajšnjih in vnanjih učnih zavodih uvedenih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah, broširane in v močnem vezu, po najnižjih cenah. (927—5)

Katalogi o uvedenih učnih knjigah dobé se zastonj.

Učne knjige

za gimnazije in ljudske šole in

vse druge šolske potrebščine

Dijaski koledar i. t. d.

(928—7)

prodaja

Anton Zagorjan

knjigotržec

v Ljubljani, v Zvezdi št. 7.

Otvorjenje trgovine.

Čast mi je, najuljudneje naznaniti, da sem dné 11. t. m. otvoril trgovino s platnom, suknom in z manufakturnim blagom pod tvrdko, protokolovano pri trgovskem sodišči,

Josip Višnar

na Starem trgu št. 4.

Moje najskrbneje prizadevanje bode, s strogo reelno potrežbo, samo dobrim blagom in nizkimi cenami steči si blagonaklonjenost svojih velespoštovanih kupovalcev, katero si bom vedel vsegdar ohraniti. — V ugodni nadeji prav živahnega poseta biležim

z velespoštovanjem

Josip Višnar.

(936—3)

protestuje najprej svečano zoper očitane oziroma domnevanje, da je vladna naredba naperjena proti češkemu narodu in ne samo proti Mladočehom. Die Botschaft hör ich wol, allein mir fehlt der Glaube! Potem piše imenovani list: Jasno rečeno, izjemno stanje je naperjeno zoper mladočeški terorizem in ima zaustaviti počenjanje, katero bi moralo naposled češki narod pahiti v pogubo. Kadar pride do katastrofe, so prouzročitelji navadno že v varnosti in vsa očitanja zadevajo potem vlado, češ, da je imela že prej preprečiti bližajočo se nesrečo. Takih očitanj ne mara grof Taaffe čakati in zato je sedaj, ko je še čas, storil odločni korak; kmalu se bo pokazalo, kdo je močnejši: večinoma v egoistične namene razvneti agitacija ali močna roka vladina. Upanje, da se bo češki narod, rešen neprestanega terorizma Mladočehov, zopet spametoval in premišljal, ali ne kaže povrniti se na pot porazumljenja, je kolikor toliko opravičeno. Kadar bodo Mladočeški oslavljeni, bode čas, odvzeti jim zastave. — Tako trbi Taaffeov leibjournal. Isto nadejo, da dobé namreč zopet Staročehi krmilo v roke, izrazila je bila koj prvi dan po razglasitvi izjemnega stanja v Pragi tudi stara „Presse“, zato ni dvoma, da misli vlada če mogoče oživiti staročesko stranko. — Da mladočeški poslanci kar nič ne mislijo, udati se vladni volji in izročiti krmilo Staročehom, o tem ni dvoma. Te dni se zberó izven Prage, kjer ne veljajo določbe izjemnega stanja, da se dogovoré glede oklica, kateri je izdati na češki narod in kateri ima odgovoriti na vladna očitanja. Tudi v Pragi hočejo Mladočehi slovesno protestovati zoper uvedenje izjemnega stanja. Trideset mladočeških občinskih svetnikov podalo je županu Praskemu dru. Šolcu pismo prošnje, naj skliče izredno sejo občinskega sveta, da izreče ta svoje mnenje o izjemnem stanju. — „Hlas Naroda“ svetuje vladi, naj izvede ravnopravnost v čeških deželah, naj ustrezé upravičenim željam češkega naroda najprej v Šleziji in na Moravi, ker bi narod, videvši to dobro voljo, takoj tudi na Češkem krenil na drugo pot. V dosego tega namena ni treba niti sodelovanja parlamenta, niti novih zakonov, v to zadošča § 19. drž. osn. zakonov.

Demonstracije na Češkem.

Že včeraj smo opozarjali čitatelje, da je poročila o izgrelih in demonstracijah na Češkem soditi z največjo rezervjo. Nemški listi so poročali, da se je pri obhodu nekega polka iz Prage primerila velika demonstracija, a sedaj se je pokazalo, da se je pač zbralo mnogo ljudij, ki so se od odhajajočih vojakov poslavljali, da pa ni bilo demonstracije. Takisto so tudi vesti o zamazanih cesarskih orlih večinoma izmišljene.

Madjarski naklepi.

Že včeraj smo naznanili, da se je ogerski ministerski svet posvetoval o izjemnem stanju na Sedmograškem. To je seveda naperjeno zoper Rumune. Ker sodbe vrlih in spoštovanja vrednih madjarskih sodnikov ne pomagajo in niti ne ves pritisek upravnega aparata, ampak rumunsko gibanje bolj in bolj narašča, zato hoče vlada postopati zoper Rumune a tistimi skrajnimi sredstvi, katera niso nič pomagala, ko so se uporabljala zoper Madjare. Čuje se, da ministerski svet ni ničesar ukrenil, nego da se bo o tej stvari še enkrat posvetoval. S kako infamnimi sredstvi bujskajo Madjari zoper Rumune, se vidi iz najnovejše izmišljotine, katero je razširil „Magyar Hirnap“. Ta list je javil, da so Rumuni nameravali atentat na vlak, s katerim se je cesar vozil v Borossebes, ter da so poškodovali železniški tir. Kakor je preiskava dognala, je to do cela izmišljeno in neosnovano, pravo madjarsko obrekovanje.

Vnanje države.

Rusko brodovje v Sredozemskem morju.

Čim bolj se bliža dōba Toulonskih s avnostij, toliko intenzivneje se bavi časopisje z ruskim brodovjem, katero ima stalno ostati v Sredozemskem morju. „Popolo Romano“ pravi, da bi bile vse na Francoskem nameravane slavnosti v čast ruskim gostom brez pomena, ko bi zajedno se ne ustanovila ruska pomorska stacija v francoskem pristanu. Slavnosti minejo in se pozabijo, pomorska postaja pa ostane, in nobena reč ni naravnjša, kakor da zmatra Anglija to za nevarnost, za simptom političnih prizadevanj, katerih ne more spraviti v soglasje s svojimi nameni. — Zanimivo pojasnilo gledé stalnega ruskega brodovja v Sredozemskem morju čitamo v „Vossische Zeitung“. Atenski dopisnik tega lista javlja, da vzdržuje Rusija de facto že več let stalno brodovje v Sredozemskem morju. Doslej je bil Pirej središče tega brodovja, to je bila pomorska stacija, kjer so se ruske ladije „Dmitri Donskoj“, „Dunavec“ in „Admiral Komilov“ ustavljale in se mudile zdaj dlje časa, zdaj malo časa. Vsaj jedna ladja je bila vedno v tem pristanu in sicer iz „rodbinskih ozirov na kralja“, kakor se je oficijelno pisalo. — Z ozirom na to, da se je v raznih listih trdilo, da je Rusija šele po nemško italijanski provokaciji v Alzaciji in Lotaringiji sklenila odpustiti rusko brodovje v Toulon, piše „Novoe Vremja“: V inozemstvu so se imenovali razni uzroki obiska ruskega brodovja v Toulonu. Potrebnost tega obiska je z ozirom na najnavadnejše določbe mejnarodne uljudnosti tako jasna, da ni o uzrokih dvomiti. To je slučaj, da se je izvedel obisk ruskega brodovja koj po demonstrativnih dogodbah

v Alzaciji in Lotaringiji, kajti čas in kraj obiska sta bila že prej določena nego je bilo znano, da pride italijanski kraljevič v Metz, razglasil se je obisk z ozirom na javno mnenje na Francoskem. Če Nemčija tega ne pojmi, ne zadene krivda niti Francije niti Rusije.

Štrajk francoskih premogarjev.

Dočim se Toulon, Marseille in Pariz pripravljajo za kolikor mogoče sijajni vzprejem ruskih gostov, nastalo je na severu, v departementih Pas-de-Calais in Nord nevarno gibanje mej ondrotnimi premogari, ki so včeraj ustavili delo in začeli generalni štrajk. Vseh vkupe ustavilo je včeraj nad 35000 premogarjev delo. Voditelji delavcev opominjajo štrajkujoče rudarje, naj se mirno drže in z ničemur ne kršé zakone. Da se preprečijo izgredi, sestavili so se v vseh vaseh nadzorovalni odbori, kateri razpošiljajo posebne patrolje. Delavci trdno upajo, da bodo podjetniki kmalu odnehali in ustregli delavskim tirjavam, ker je zaloga premoga jako majhna in ne zadostuje niti za 14 dni. Delavci so pripravljani na vse eventualnosti in zamorejo več mesecev vztrajati v svojem odporu.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 17. septembra. [Izv. dop.] (Ali so zares tako nedolžni? — Resnica o naših nemških šolah.) V svoji 209. številki je objavil „Slovenec“ članek kot odgovor vašemu članku: „Ne v nemške šole!“ Ta odgovor ste vi prezirali s polno pravico, kajti križ nad domačina, ki nam očita — narodno odločnost.

Vender pa nam dovolite, da jaz raz svoje stališče osvetlim nekoliko tisti odstavek, tega odgovora, ki na sebi predrastično kaže s kakimi brezmejno perfidnimi nasprotniki lastnega rodu se moramo dan za dnevom otepati.

„Slovenec“ piše doslovno: „Vzlasti pa to (očitanje narodne nebriznosti) ni nam nasproti umestno od glasila „Slov. Naroda“ stranke, ki je sama največ kriva, da se v zadnjih dveh desetletjih tako grozno množe in širijo nemške šole v Ljubljani. Uprav narodno-napredni mestni odborniki, vzlasti gospoda dr. Tavčar in Hribar sta sedanjim v narodnem oziru zelo žalostnim šolskim razmeram največ kriva. Ravno ta gospōda hotela je tudi v tem oziru z glavo skozi zid (Pa Klun, Rozman in Povše so bili tudi zraven? Op. dop.) in sedaj, ko vidi, koliko da pri tem trpi domača vzgoja naše mladine, hoté zato kriviti našo stranko, ki je pri tem popolno nedolžna. Na vrat na nos so namreč narodni naprednjaki brez ozira na dejanske razmere v našem mestu odstranili poprejšnje slovensko-nemške mestne ljudske šole ter jih nadomestili s samo slovenskimi, vkljub temu, da se v Ljubljani od otrok za vzprejem v srednje šole zahteva precej znanja nemškega jezika.“

V tem odstavku je nakopičeno toliko neresničnostij, da teh vrstic izvestno ni zagrešil nihče drugi, nego g. Kalan, ki ne more pozabiti, da je pri volitvah že trikrat propal. Tudi so ti stavki pisani v tako pristnem nemčurskem duhu, da bi prav lahko stali v „Laib. Schulztg.“ in g. Kalana utegne zato doleteti velika čast, da ga „Krain. Lehrerverein“ izvoli svojim častnim članom ter se mu nekega lepega dne poklonijo s častno diplomom gospodje Hallada, Linhart in Sima.

In koliko taka neresnična pisava lahko škoduje! Predno pošljejo kmetski stariši svojega sina v Ljubljano, vprašajo navadno svojega gospoda župnika za svét, v katero šolo naj bi ga dali. Ker smejo pa zdaj naši duhovniki samo to čitati, kar napišejo škofovi kaplani v „Slovenca“ — bodo dajali od sedaj naprej, ker so napačno poučeni, slovenskim starišem take-le svéte: „V „Slovenca“ sem bral, da imajo v Ljubljani sedaj samo slovenske šole. V te šole vam fanta ne kaže vpisati, ker se je slovenščine že v domači šoli precej dobro naučil. K sreči je pa v Ljubljani tudi mestna nemška šola in v to šolo zapišite Toučka, ker se za vzprejem v latinske šole zahteva precej znanja nemškega jezika.“

Kdo bo zameril slabo poučenemu župniku tak popolaoma logičen sklep in svét; da bode pa za Toučka in njegove stariše poguben, to bode imel „Slovenec“ na vesti.

„Samo slovenske šole“ imenuje ta čudak take šole, v kojih se mora počenš s 3. razredom nemščina obligatno učiti po 7 do 8 ur na teden! Živio klerikalni narodni čut! To pa za vzprejem v srednje šole tudi popolnoma zadostuje. To nam je baš letos potrdil prof. srednjih šol, obvestujoč nas, da iz novo osnovanih slovenskih mestnih šol učenci znajo toliko nemške slovnice, da pri

skušnji za srednje šole skoro nihče ne pade, kar se je pa iz poprejšnjih slovensko-nemških šol navadno pripetilo kakim 20 do 30 učencem.

To je resnica! Zdaj pa pride zlobnež, ki nevednemu svetu laže, da se po naprednjakih preosnovane šole na dejanske razmere, t. j. na srednje šole nič ne ozirajo. Za jeden sam predmet na teden po 7 do 8 ur, to mu je = 0! Ali je to pošteno?

Zdaj pa pogledjmo, ako je resnično naša klerikalna stranka „pri tem popolno nedolžna“, da se tako grozno množe in širijo nemške šole v Ljubljani, kar se v navedenem odstavku tako oblastno trdi! Le počasi, gospōda klerikalna! Ali mar res mislite, da prav nič ne vemo, kaj se za kulisami godi? Da smo o vsem vašem, narodu pogubnem početju dobro poučeni, evo vam dokaza:

Pred vsem drugim vprašamo: Kdo pa oskrbuje normalni šolski zaklad, iz katerega dobivajo učitelji svojo plačo? Ali mar ne deželni odbor, v katerem ima pa zdaj, žal, klerikalno-nemška stranka večino. In baš v tem grmu tiči tisti zajec, ki nemške razrede kar iz tal koplje. Deželni glavar, njegov oproda dr. Papež in nemški odbornik Schaffer komaj čakajo, da vodstvo kake nemške šole blagovoli vložiti prošnjo za kako novo učno moč. Ko pride ta zadeva pri seji na vrsto, takrat se prošnjo vselej ugodno reši brez ozira na narodnost otrok, samo suba številka odloči, ker deželni glavar glasuje za nemške šole zato, ker dobro vé, da vlada to rada vidi on pa vladi rad ustrezé; dr. Papež mu vselej pritegne, ker se mu hlačiice tresejo pred nemškim odbornikom Schafferjem, da bi ga ta ne zatožil pri nemških poslancih, ki so mu dali glasove za odborništvu, dobro vedoč, da večjega kimovca ne najdejo pod solncem. Glejte, Novomeščanje! tako se vede pri zeleni mizi tisti „vzor narodnjaštva“, kojega so Vam na katoliškem shodu kazali.

In tako stojé, kadar je kaka narodna zadeva na vrsti, vselej trije zoper dva. Kako naklonjenost uživajo pri teh treh odbornikih nemške šole, to se je pokazalo posebno v letošnjih počitnicah, ko je se dovolila vspelednica na nemški deški šoli kar naprej, ne da bi bili počakali, kakošen uspeh bode imel lov pri vpisovanju v šole.

Voditeljica nemške šole to zvedevši, naredi nemudoma tudi prošnjo za jeden vspeledni razred, kar jej bo brez dvoma dovoljeno. Klerikalna odbornika dovolita nemške razrede prav rada tudi zato, da s tem podražita radikalce v mestnem zboru, ki morajo skrbeti za šolske sobe in drugo potrebo. Na ta način mislijo klerikalci mestno občino tudi prisiliti k zidanju novega šolskega poslopja za nemške šole. Ker bode pa za to treba nove šolske doklade, bodo pa pri občinskih volitvah hinavsko kazali, kako radikalci slabo gospodarijo.

Torej ne gospōda dr. Tavčar in Hribar, katera zaslužna moža vi po katoliško sovražite, nego korifeji vaše stranke gospōda Oton Detela in dr. Papež sta s svojo nebriznostjo za slovansko narodnost največ kriva, da bosta šteli obe mestni nemški šoli v novem šolskem letu 13 razredov. V resnici ominožno število! Da se potegae z vladnimi organi v deželnem šolskem svetu za nemške šole s svojo mogočno besedo tudi veliki nemškutar, kateremu vi pišete in tiskate navdušene slavospeve, stolni prošt dr. Klofutar, to je kar samo ob sebi umevno.

Manj umevno je pa nekaj družega. Znano je namreč, kako naš škof z lece, koder hodi, udriha po brezverskih šolah. Kako vender to, da nima niti jedne žal besede zoper to, da se na mestnih nemških šolah z nemškim katekizmom maltretira nad 300 slovenskih otrok?! Nam se dozdeva, da zato tako modro molči, ker mu je dobro znano, da je vladi germanizacija všeč. Kako je pa Kristus takega pastirja imenoval? Vse drugače postopajo pač v tej zadevi češki in poljski škofje. Človeku kar srce kipi, ko čita, kako ti pravi pastirji svojih ovčic ožigosajo brezobzirno take nemške šole, v katerih se morajo slovanski otroci učiti verouk iz nemškega katekizma. Sedaj nastane vprašanje: zakaj so naši klerikalci pri zeleni mizi v narodnih rečéh tako popustljivi in zmerni? To je kaj lahko uganiti. S tem dajejo vladi samo migljeje, da bi jim pomagala pri mestnih in deželnih volitvah vreči te vražje radikalce in v zahvalo za to bi potem g. Kalan hitro poiskal v zaprašnem arhivu mestno šolskega sveta tisti famozni učni načrt, ki ga je skovala v blagor slovenske mladine čveteroperesna deteljica: Pirker-Gariboldi-Linhart-Sima. Tu notri je osnova tistih slovensko nemških šol, po katerih „Slovenca“ srce tako koprní, kakor Izraelcem po egiptovskih loncih.

Ker je pa te učne načrte obsodil takrat ves razumni slovenski svet, ko še ni sovražnik vsejal ljulike mej bujno rastočo pšenico, potem je lahko sklepati, da „Slovenčev“ rodoljubje, ki zdihuje po teh načrtih, ni vredno niti piškavega oreha.

Bog obvaruj slovensko zemljo pred takimi rodoljubi!
Veritas.

Domače stvari.

— (Netočen prevod — ka-li?) Včerajšnji „Slovenec“ prinaša na vodilnem mestu konec papeževe enciklike ogerskemu episkopatu. V tej encikliki nabaja se tudi mesto, katero so nemški listi sledeče preložili: Da aber die Beispiele der Priester in jeder Hinsicht sehr mächtig wirken, so mögen diese sich hüten, sich allzusehr der Politik zu widmen itd. „Slovenec“ pa je zadnje besede poslovenil sledeče: „. . . Varovati se (duhovniki) pa morajo, preveč mešati se „v svetne stvari“. Ker se pojma „Politik“ in „svetne stvari“ izvestno ne krijeta in ker nam „ni pristopen latinski original enciklike, usojamo se prositi slavno uredništvo „Slovenca“, da nam blagovoli citirati iz izvornika latinski terminus za napominano besedo; inace bi namreč kak liberalen zlovoljnež utegnil sumničiti, da se je „Slovenec“ nalašč izognil besedi „politika“, ker se mu gledé na naše domače razmere ni zdela srečna. Da se pa že naprej izognemo vsakemu nesporazumljenju, konstatujemo za vsak slučaj, da pod politikujočo duhovščino ne razumevamo tistih rodoljubov v duhovskem talarju, ki branijo pravice svojega in svojih ovčic materinega jezika, temveč le tiste, ki, boreč se za posvetno nadvlado episkopata, razcepiljujejo svoj lastni narod. — Prosimo pojasnila!

— (Dr. Josip Messner †.) Iz Velikoveca pribaja nam žalostna vest, da je po dolgi bolezni v 42. letu svoje dobe umrl tamošnji odvetnik g. dr. Josip Messner. Pokojnik bil je naše gore list in akoravno se aktivno ni udeleževal političnega boja, je vendar stal odločno na naši strani ter spoštoval in branil pravice našega jezika v tužnem Gorotanu. Zapustil je udovo in štiri otroke. Lahka mu zemlja slovenska in časten mu spomin! —

— (Politična surovost.) Graška „Tagespost“ doprinesla je v svoji včerajšnji številki zopet sijajen dokaz visoke nemške omike in dostojnosti. V tej številki prinaša namreč notico, v kateri pripoveduje, da sta v Velikovecu oba odvetnika (dra. Messner in Kulterer) Slovenca, ter opozarja hkrati nemške odvetnike, da bo jedno teh mest skoro izpraznjeno. Na drugi strani iste številke pa prinaša kot potrdilo te blage nadeje — parte dra. Messnerja, čigar bližajočo smrt je tako radostno naznanila nemškemu svetu. Féj! — Morda bo pa le kak slovenski odvetnik prestrigel pot v Velikovec nasledniku dra. Messnerja po srcu Graških in Celovških Germanov? Fiat!

— (Odlični gost.) Te dni mudil se je v Ljubljani dr. Mil. R. Vesnić, profesor prava na kr. visoki šoli v Belemgradu, narodni zastopnik in urednik srbskega „Pravnika“. Srbski gost studiral je na svojem potovanju zlasti uredbe avstrijskih kaznilnic, poleg tega se je pa v Ljubljani z živim zanimanjem informoval tudi o naših narodnih razmerah.

— (Izlet „Sokola“ v Kočevje in v Ribnico.) Povodom otvoritve nove železnice v naši kronovini priredi Ljubljanski „Sokol“ v kratkem društveni izlet v Kočevje, oziroma v Ribnico. S tem se bo gotovo ustreglo vsem članom in prijateljem društva, ki si žele ogledati v veseli družbi zanimivosti nove železniške proge. Več prijavimo v jedni bodočih številk.

— („Glasbena Matica“.) Glede na poznejši začetek šolskega leta in na razne vzprejemne in druge izpite, ki so se vršili te dni, podaljšalo je vodstvo „Glasbene Matice“ vpisovanje učencev v glasbeno šolo do konca tega tedna. Vpisuje se vsak dan popoldne od 1/2 5. do 6. ure v društvenih prostorih v Kneževem dvoru II. nadstropje, na kar opozarjamo vse one roditelje, ki še niso vpisali svoje dece v glasbeno šolo.

— (Cimpermanov spomenik.) Pisateljsko društvo naročilo je pri dičnem našem kiparju g. Ganglu nagrobni spomenik za pokojnega Josipa Cimpermana in sicer ploščo iz kararskega marmorja, iz katere bo g. Gangl izklesal v reliefu glavo Cimpermanovo.

— (Osobne vesti.) Sodni praktikant v Ljubljani g. Teodor Bežek je imenovan avskultantom na Kranjskem.

— (Prvo krono družbi sv. Cirila in Metoda!) Včeraj minul je četrti mesec odkar je začelo uredništvo našega lista vzprejemati kronine darove za prepotrebno našo šolsko družbo. Z zadoščenjem smemo se ozreti nazaj na to primerna kratko dobo, v kateri smo vzprejeli in izročili vodstvu prav lepo vsoto, to je 4302 kroni 54 vin. Slava vzorni požrtvovalnosti dosedanjih darovalk in darovalcev! Naj bi še vedno našli mnogo rodoljubnih posnemovalcev! — Danes vzprejeli smo nastopne kronine darove: Gosp. Janko Novak, gostilničar na Viču nabral je 4 krono 80 vin.; darovali so: Gosp. Franjo Jevnikar tovarnar iz Ljubljane 3 krono; gg. J. Starin, Jak. Armič, vsak 40 vinarjev; P. Tehovnik, Ant. Vrhovec, R. Vovk, Fr. Legat in Avg. Šegatin vsak 20 vin. — V Rajhenburgu nabrali sta gospodični Lini Klemenčičeva in Lizika Kacjanova 10 kron; darovali so: Po 2 kroni gospa Toni Uaschuldova in g. F. O.; po 1 krono gospa Koprivšekova, gđica Lizika Kacjanova in Lina Klemenčičeva in gg. Fr. Walter, P. C. in G. Uaschuld. — Iz Litije gđica. Mici Kobler 1 krono. — Skupaj smo vzprejeli danes 15 kron 80 vin., katere izročimo vodstvu. Živili vrli nabiraleci in rodoljubni darovalci in darovalke in njih nasledniki!

— (Za „Narodni dom“) v Ljubljani poslal je uredništvu našega lista g. L. Schwentner, knjigar v Brežicah 25 kron, nabranih mej Breškimi Slovenci. Živili rodoljubni darovalci!

— (Sokolov strelski klub) se bode zopet ustanovil za zimsko dobo in se pošlje članom v kratkem vpisovalna pola. Da se pogovore člani o streljanju in o družih društvenih zadevah, o zabavah zimske dobe itd. bode društveni jour-fixe drugi četrtek dne 28. t. m.

— (Novo šolsko leto.) Kakor na drugih učnih zavodih Ljubljanskih, pomnožilo se je število učencev tudi na tukajšnji c. kr. višji realki. V prvi razred bilo je do včerajšnjega dne vzprejetih 111 učencev. V vseh sedmih razredih upisani so dosedaj 403 učenci, najvišje število, kar obstoji Ljubljanska realka. — Na moškem oddelku Ljubljanskega učiteljskega prijavitelja se je za vzprejem v prvi tečaj 40 kandidatov, od katerih utegne biti 35 vzprejetih. Drugi tečaj šteje 26, tretji 23 in četrti 19 kandidatov. Izvanredno velik pa je pritisek za vzprejem v prvi tečaj ženskega oddelka tukajšnjega učiteljskega. Za vzprejem oglašilo se je ogromno število 121 kandidatinj (pač karakteristično za naše socialne razmere!), od katerih pa se bode moglo vzprejeti le 42, ali k večjemu 49 kandidatinj, za ostale nedostaje prostora. Oziralo se bode seveda v prvi vrsti na starejše kandidatince z dobrimi spričevali, ker jih je mnogo, katere so se morale vsled pomanjkanja prostora že pred dvema letoma zavrniti. Ker se bode, kakor znano, tudi ženski oddelek učiteljskega razširil na štiri tečaje ter se bodo v bodoče kandidatince vzprejemale vsako leto, upati je, da bode pritisek v prihodnje vsaj nekoliko odnehal in se bodo lahko že prihodnje leto vzprejele tudi ore kandidatince, ki se bodo letos morale zavrniti. V tretji tečaj ženskega učiteljskega vzprejetih je 48 kandidatinj.

— (Hrvatska pošta) je danes popolnoma izostala. Do zaključka lista nam ni došel nobeden Zagrebških dnevnikov.

— (Tehniško-policijski ogled Dolenjske železnice) na progi Ljubljana-Grosuplje Kočevje vršil se je danes počeni ob 9. uri zjutraj od južnega kolodvora. Mostovi poskusili so se že včeraj in je imel ogled prav povoljen uspeh. Mostova preko Ljubljance in preko Gruberjevega kanala sta se obtežila s 4 lokomotivami, ostali mostiči z dvema lokomotivama. Na vsej progi sta dva velika mostova in 139 manjih mostov, mostičev in prelazov.

— (Dolenjska železnica.) Pribaja nam pritožba, da se je jako priljubljena peš pot, ki vodi ob Grubarjevem kanalu, to je zadej za brambovsko vojašnico in za klavnico do mesta, z železniškim tirom, ki je ondi skoraj meter visoko nasut, pregradila, ne da bi se tudi cesta zvišala, tako, da mora sedaj občinstvo čez ta visoki tir hoditi. Ta cesta je že stara in posebno v spomladi, ko na stotine ljudi zahaja k Božjemu grobu (Štepano vas) jako priljubljena, zato je želeti, da se tudi tako popravi, da se bode moglo hoditi po njej brez ovir, kakor doslej.

— (Uboj.) V noči od sobote na nedeljo zabodel je kmetski fant Anton Blažič kajžarskega sina

Luko Petača po domače Lužarjevega iz spodnjih Pirnič, s katerim se je bil sprl. Mrtveca, ki je bil znan pretepač, prenesli so v mrtvašnico v Smednik, Blažiča pa, ki je bil tudi večkrat ranjen, odvedli so orožniki sodišču v Ljubljano.

— (Strela udarila je) včeraj popoldne okolu 5. ure na veliki cesti Celovski blizu Št. Vida v voz voznika J. Kregarja iz Unca, ter ubila oba konja. Voznika je strela samo omamila.

— (Celjski stebri se podirajo.) V nedeljo zaprli so v Celji znanega kridatarja Gustava Schmidla, ker je sumen ponarejanja menic in goljufije. Kakor znano, bil je Schmidl, ki si je stekel s svojim senzačnim konkurzom žalostno slavo, zagrižen pangerman in jeden glavnih stebrov Celjskega nemčurstva. Le tako naprej!

— (Za slovensko šolo v Gorici,) kjer je na stotine slovenskih otrok, bore se še vedno zastoj slovenski roditelji, v Podgori pa se je za kopico italijanskih otrok takoj ustanovila laška šola, v katero se je letos, tretje leto odkar obstoji, vpisalo komaj 30 otrok! Ta številka kaže, da je obstanek te šole proti jasnemu besedilu zakona. — V Lučniku poleg Gorice vpisalo se je v otroški vrt družbe sv. Cirila in Metoda 28 otrok, v slovensko šolo pa 58 otrok, kar je najboljši dokaz, kako potrebna sta bila ta dva zavoda.

— (Iz Tolmina) poroča „Primorec“, da je odločna in neodvisna narodna stranka, ki je nameravala nastopiti pri občinskih volitvah proti dosedanemu županu, odstopila že pred volitvami, uvidevši, da za letos še ni bilo mogoče podreti vseh tistih stebrov, ki so se postavili za izvolitev gosp. Cazzafure, za katerega je delal ves vladni stroj z vsemi močmi. Zato se nezavisna stranka volitev ni udeležila in tako bode še nadalje županoval v slovenskem Tolminu mož, kateremu je družba sv. Cirila in Metoda — neumnost! Pač žalostno!

— (Nova brzozjavna in poštna postaja.) V Ičičih pri Opatiji odprla se je dne 17. t. m. brzozjavna postaja z omejeno službo, združena s poštnim uradom.

— (Razpisana služba.) Na Ljubljanskem učiteljski se takoj namesti suplent za matematiko in fiziko (oziroma prirodoslovje). Podrobnosti je razvideti iz uradnega razpisa v današnjem listu.

Prvo krono družbi sv. Cirila in Metoda!

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Metlika 19. septembra. Državni poslanec profesor Šuklje na volilnem shodu v nedeljo popoldne poročal izbornu. Udeležitev bila izredno živahna. Zbranih nad 160 volilcev; zastopani vsi stanovi. Dr. Schlesinger, posestnik na Gorjancih, prišel navlašč iz Opatije na zborovanje. Poleg naše duhovščine navzoči bili iz Rudolfovega tudi dr. Marinko in še drugi duhovniki. Resolucija zastran neobhodno potrebnega podaljšanja železnice iz Rudolfovega na Karlovec vzprejeta brez ugovora. Poslanec Šuklje odgovarjal izbornu in vsem udeležnikom po volji na dve interpelaciji dra. Marinka. — Zborovalci izrekli jednoglasno zaupnico za splošni napredek, zlasti pa za zapuščeno Belo-Krajino toli unetemu in vsestranski delujočemu dičnemu poslancu.

Praga 19. septembra. Policija prepovedala češkimi vseučiliščnikom, nositi slovanske trakove in zagrozila odboru društva „Slavija“ z razpustom.

Kisek 19. septembra. Nemški cesar obiskal včeraj popoldne cesarja Franca Jožefa in ostal pri njem poldrugo uro.

Budimpešta 19. septembra. Srbska vlada zaukazala hkrati, da se mora vsak potnik, prestopivši mejo, izkazati s potnim listom, ter prepovedala malim parnikom ustavljati se na srbski strani. Ker je to trgovinskemu prometu v veliko škodo, prosili so prizadeti lastniki parnikov vlado, naj intervenira.

Pariz 19. septembra. Korski poslanec Emanuvel Arène nasvetuje v „Matinu“, naj se pristan v Ajacciu ponudi ruski vladi kot pomorska stacija za rusko sredozemsko brodoge. Danes obiskal Arène ruskega veleposlanika Mohrenheima, da ga pridobi za ta projekt.

Narodno zdravilo. Tako se smé imenovati bolesi utešujoče, mišice in živce krepčujoče, kot mazilo dobro znano „Moll-ovo francosko žganje in sol“, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici 90 kr. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. Manj od dveh steklenic se ne pošilja. 2 (18—13)

Umrli so v Ljubljani:

15. septembra: Ernest Wallner, profesorjev sin, 3 mesece, Kolodvorske ulice št. 32. — Vladimir Hlavacek, uradnikov sin, 17 mesecev, Franc Jožefa cesta št. 7.
16. septembra: Ivanka Zabukovec, posestnikova hči, 9 mesecev, Cesta na loko št. 10. — Angela Japelj, izvoščekova hči, 9 let, Gradišče št. 8. — Franc Fortič, ključavničarski pomočnik, 19 let, Poljanski nasip št. 48.
17. septembra: Alojz Trampuš, poštnega sluge sin, 3 leta, Dunajska cesta št. 31. — Janez Mauri, mizarjev sin, 4 mesece, Reber št. 6.
18. septembra: Teodor Remžgar, kleparjev sin, 26 dni, Florijanske ulice št. 17.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
18. sept.	7. zjutraj	728.7 mm.	15.2° C	sl. svz.	obl.	28.50 mm.
	2. popol.	729.2 mm.	19.2° C	sl. vzh.	obl.	dežja.
	9. zvečer	731.6 mm.	14.6° C	sl. vzh.	obl.	

Srednja temperatura 16.3°, za 2.5° nad normalom.

Izkaz avstro-ogerske banke

z dne 15. septembra 1893.

		Prejšnji teden
Bankovcev v prometu	486,945.000 gld. (+ 5,983.000 gld.)	
Zaklad v gotovini	275,681.000 " (- 495.000 ")	
Portfelj	186,374.000 " (- 2,635.000 ")	
Lombard	26,664.000 " (+ 1,076.000 ")	
Davka prosta ban-		
kovna rezerva	3,847.000 " (+ 1,806.000 ")	
Drž. not v prometu	336,983.000 " (+ 1,195.000 ")	

Dunajska borza

dné 19. septembra t. l.

	včeraj	danes
Papirna renta	97.50	97.10
Srebrna renta	97.30	96.75
Zlata renta	119.50	119.70
4% krona renta	96.70	96.65
Akcije narodne banke	98.2	98.2
Kreditne akcije	338.25	334.50
London	125.90	126.60
Napol.	9.99	10.04
C. kr. cekini	—	—
Nemške marke	61.80	62.27 1/2
Italijanske lire	44.70	—
Papirnati rubelj	1.31 1/2	—

Dne 18. septembra t. l.

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	146	gld. 50	kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	194	"	25
Ogerska zlata renta 4%	—	"	—
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	127	"	—
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi.	122	"	—
Kreditne srečke po 100 gld.	195	"	—
Rudolfove srečke po 10 gld.	23	"	50
Akcije anglo-avst. banke po 200 gld.	150	"	75
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	253	"	—

Pes

tigrast, velike postave, 5 mesecev star, se je izgubil. Kdor ga je dobil, naj ga proti plačilu odda pri lastniku **Franu Debelaku**, gostilničarju v **Vodmatu št. 37.** (952)

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest o smrti našega iskreno ljubljenega soproga, odnosno očeta, tasta, deda in brata, gospoda

Ivana Luckmann-a

ki je po dolgem, težkem trpljenju dné 16. septembra t. l. dopoldne ob 10. uri v Črnučah pri Ljubljani, previden s sv. zakramenti za umirajočo, v 58. letu svoje dóbe, blaženo v Gospodu zaspal. Pogreb bude v ponedeljek dné 18. septembra t. l. in sicer se bude vršilo svečano blagoslovljenje v hiši žalosti v Črnučah ob 1/5. uri popoldne, od koder se bude truplo rajnega prepeljalo k sv. Kristofu pri Ljubljani, kjer se bude ob 6. uri še jedenkrat blagoslovilo in potem položilo v lastno rakev k večnemu počitku. Sv. zadržne maše bralo se bodo v več cerkvah. Dragi rajniki se priporoča pobožnemu spominu.

Prosi se tihega sožalja!

V Ljubljani, dné 16. septembra 1893.

Adela Luckmann rojena **Rak**, soproga. — **Antonija** omožena **Josip Hauffen**, nje soprog in otroci; **Adelina** omožena **Peter Kosler**, nje soprog in otroci; **Jesnetta** omožena **Josip Hudovernig**, nje soprog in otroci; **Matilda**, **Roza**, **Frida**, **Silva**, **Pavilina**, **Hanno**, **Melantija**, otroci. — **Marija pl. Parovitch** porojena **Luckmann**, **Amalija Vilhar** porojena **Luckmann**, **Josip Luckmann**, **Karol Luckmann**, **Anton Luckmann**, **Božidar Luckmann**, sestri in bratje. (954)

Zahvala.

Za mnoge dokaze iskrenega in prijateljskega sočutja mej boleznijo in povodom smrti našega nepozabnega, ljubljenega soproga, očeta, tasta, deda in brata, gospoda

Ivana Luckmann-a

kakor tudi za darovane vence in za vso izkazano zadnjo čast izrekamo svojo najprisirčnejšo zahvalo vsakemu posamezniku, zlasti pa vsem čestitim korporacijam in društvom, občini Črnuški in prejšnjemu osebju trgovine.

V Ljubljani, dné 19. septembra 1893.

(955)

Žalujoči sorodniki.

Svoji k svojim!

P. n. častitim gospodom rojakom, bivajočim na Dunaji, uljudno priporočam svojo

izdelovalnico moških oblek.

Obleke izdelujem po najnovejšem kroju, priležno in trpežno ter po nizkih cenah. Za obila naročila se vsem Slovincem toplo priporočam (953—1)

z odličnim spoštovanjem

Gabrijel Mesner

krojaški mojster

Dunaj, IX./3. Währingerstrasse št. 26.

Svoji k svojim!

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnic.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. junija 1893.

Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so v srednjeevropskem času.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 05 minut po noči osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell am See, Inomost, Bregenz, Zürich, Genf, Pariz, Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Eger, Francove vare, Karlove vare, Prago, Draždane, Dunaj via Amstetten.
Ob 7. uri 06 minut zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell am See, Dunaj via Amstetten.
Ob 11. uri 50 minut dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj.
Ob 4. uri 20 minut popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Solnograd, Inomost, Linc, Ischl, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Eger, Francove vare, Karlove vare, Prago, Draždane, Dunaj via Amstetten.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Ob 5. uri 55 minut zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Draždan, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Egra, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Ischla, Gmunden, Ischla, Aussee, Pariza, Genfa, Zürich, Bregenza, Inomosta, Zella am See, Lend Gasteina, Ljubna, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Trbiža.
Ob 11. uri 27 minut dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Draždan, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Egra, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Inomosta, Linca, Ljubna, Celovca, Pontabla, Trbiža.
Ob 4. uri 53 minut popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla, Trbiža.
Ob 9. uri 27 minut zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiža.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.).

Ob 7. uri 18 minut zjutraj v Kamnik.
" **2. " 05 " popoldne** v Kamnik.
" **6. " 50 " zvečer** v Kamnik.
" **10. " 10 " zvečer** v Kamnik (ob nedeljah in praznikih).

Prihod v Ljubljano (drž. kol.).

Ob 6. uri 51 minut zjutraj iz Kamnika.
" **11. " 15 " dopoldne** iz Kamnika.
" **8. " 20 " zvečer** iz Kamnika.
" **9. " 55 " zvečer** iz Kamnika (ob nedeljah in praznikih).

Srednje-evropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej. (12—202)

Na c. kr. učiteljski pripravnici v Ljubljani je takoj popolniti mesto

namestnega učitelja (suplenta)

za matematiko in prirodoslovje (eventuelno prirodopisje); prva s slovenskim učnim jezikom.

V Ljubljani, dné 19. septembra 1893.

(951—1)

C. kr. ravnateljstvo.

Učenec

zdrav, močan, s primerno šolsko izobrazbo, vzprejme se v tukajšnji trgovini s specerijskim blagom. Več v upravnistvu „Slovenskega Naroda“. (941—3)

Dijake

vzprejme na hrano in stanovanje národna redovina v Ljubljani.

Natančneje izve se pri gosp. Ani Železnikar, Marije Terezije cesta št. 1.

Učne knjige

za gimnazije in ljudske šole in vse druge šolske potrebščine

Dijaški koledar i. t. d.

(928—8)

prodaja

Anton Zagorjan

knjigotržec

v Ljubljani, v Zvezdi št. 7.

Knjigarna KLEINMAYR & BAMBERG

v Ljubljani

Kongresni trg števil. 2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh v tukajšnjih in vnanjih učnih zavodih uvedenih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah, broširane in v močnem vezu, po najnižjih cenah. (927—6)

Katalogi o uvedenih učnih knjigah dobé se zastonj.